

**Projev Petra Pavla,
prezidenta republiky,
u příležitosti Dne památky obětí holocaustu
a předcházení zločinům proti lidskosti
Španělský sál, Pražský hrad,
28. ledna 2025**

Vážení přeživší, vážení hosté, dámy a pánové,

je mi ctí, že mohu dnes zahájit naše shromáždění, které je zaměřeno na připomínku 80. výročí od ukončení nejen druhé světové války, ale také holocaustu, neboli systematické genocidy Židů, ale nejen Židů, ale řady dalších etnik, národů, politických skupin, případně menšin.

Lidstvo má bohužel poměrně špatnou reputaci ve schopnosti poučit se z historie, a my si proto připomínáme události, které by neměly zůstat zapomenuty. Ale nejenom ty události, protože k druhé světové válce, holocaustu, nedošlo ze dne na den. Mělo to svůj vývoj a vedly k tomu různé cesty a události, které dodneška právě v případě holocaustu byly velice dobře analyzovány, ale my máme tendenci právě na tyto rysy a jevy zapomínat. Když se podíváme, co se děje dnes, tak mnoho lidí se znepokojením sleduje vývoj bezpečnostní situace ve světě, vývoj politických proudů, protože tak jako to bylo v 30. letech, můžeme i dnes pozorovat nárůst toho podhoubí, ze kterého nakonec holocaust vyrostl.

Je to nejenom nesnášenlivost vůči různým skupinám, etnikům, je to ale také nárůst dezinformací, které se dnes šíří nejenom ve standardních médiích, ale především prostřednictvím sociálních médií. Nedostatkem řekněme filtrů toho, co je opravdu škodlivé, toho, co směřuje nejenom k prohlubování nenávisti, ale také dokonce k nabádání k násilí, tak tím se šíří atmosféra, která prohlubuje rozdíl ve společnosti, animozity, které mohou za určitých podmínek vyústit v konflikt, případně v opakování toho, co jsme si v minulosti prožili.

Já si vážím toho, že jsem se včera mohl zúčastnit vzpomínkové akce v Osvětimi, kterou mnoho přeživších i těch, kteří jsou tu dnes přítomni v sále, prošli. Bylo to shromáždění, kterého se zúčastnilo více než 3000 lidí, padesát přeživších ze všech zemí a také zástupci více než padesátky zemí na té nejvyšší úrovni. Pro mě to bylo důkazem, že tematika holocaustu, ale obecně nesnášenlivosti vůči kterékoliv skupině, kterémukoliv etniku, je stále aktuální. A i proto jsem rád, že jsme se tady dnes sešli, abychom si nejen připomněli hrůzy holocaustu, které stály život šesti milionů Židů a celkově 60 milionů lidí za celé druhé světové války, události, které způsobily obrovské utrpení a škody napříč celým světem a které bohužel sice v menším se opakují dodneška. A i proto vidím stále potřebu nejenom si to připomínat, ale taky na základě možná emocí, protože dnes ovlivňují názory lidí více než fakta emoce, tak abychom k připomínání faktů také přidali trochu emoce, ať už prostřednictvím filmů, divadla, ale i dalších forem umění, které

zprostředkují generacím, které tyto hrůzy nezažily, a budme za to rádi, aby jim zprostředkovaly, jak hrozná situace je, kdy určitá skupina lidí nebo celé etnikum je dehumanizováno a postaveno mimo lidskou společnost.

Myslím, že to jsou věci, které by si každý měl uvědomit nejenom v té faktické, ale i v té emoční rovině, abychom nic takového už nepřipustili. Děkuji.